

Nem szabad megöregedett és haldokló népek szokása szerint fallal körülvenni magunkat és gyanakvással fogadni mindent, ami kívülről áramlik be, hanem igyekeznünk kell az újdonságokat a magyar hagyományok gyökereihez növeszteni és a világot foglalkoztató eszmék magyar megoldásait megtalálni. Ha a magyar jellem eddig nem ismert vonásai nem elégségesek ahhoz, hogy korunk által rákényszerített feladatokat magukba fogadják, nem az új feladatokat kell elodázní, vagy egyszerűen letagadni, hanem a magyar lélek olyan új vonásait kell megkeresnünk, amelyek eddig lappangtak, vagy elnyomattak.

A konzervatív kritikának a mai válságos időkben nem szabad eddigi kényelmes álláspontjával megelégednie. Nem szabad csak arra szorítkoznia, hogy fékezze és válogassa ki a más meggyőződésű emberek által ajánlott utasítások közül azokat, amelyeket megfelelőeknek tart, hanem neki kell az európai szellemi áramlatokból a magyar lélekhez idomított változtatásokat hirdetni. Nemcsak azért, hogy ezzel megfossza a «baloldalt» bizonyos taktikai előnyöktől és nemcsak azért, hogy ezzel elejét vegye az újítások mérséklésével járó surlódásoknak, hanem azért is, mert ma két kultúra határmesgyéjén állunk és ilyenkor — eszmeváltások idején — a konzervativizmus feladatai kettőzöttek: nemcsak arra kell ügyelnie, hogy a nemzeti lélek folytonosságát biztosítsa, nemcsak a hagyományokból kell kiválasztania a menthetőt és átfórmálnia az új követelményekhez, hanem lehetőleg az újításokból is kell fogadnia mindent, ami összeegyeztethető régi ideáljával, hogy megkímélje a társadalmat a kirobbanásoktól, a szélsőséges kísérletektől, hogy nyugodt átmenetet tudjon biztosítani a régiből az újba.

Fábíán István.

NAGY EMMA VERSE.

VAKÁCIÓ.

*Szerte-szórtan a küzdelemben —
úgy jövünk haza: fáradtan.
Títokt ború a hű szemekben,
cudar világ van, áldatlan.*

*S kétszer volt már fekete kongás:
Apám és Bátyám hagytak itt.
Azóta szívünk nagy szorongás:
Jaj, nehogy megint valakit ...!*

*Azóta tudjuk, mi az együtt
s azóta tudjuk, mi a nincs.
És, ha van is derűsebb kedvünk:
szemünk nyűgözi a kilincset:*

*Hogy jönnek be s hogy jönnek vissza
s mondjuk, mily rosszat álmodtunk,
hogy a halál ... könnyünket itta
temetésre jött városunk ...*

*Ám mindhiába, mindhiába —
álmok országa nincsen itt.
A sors kemény s életünk állja
s hullatja vérző kincseink ...*

*Ha még egyszer a régi házba
kocsin mennék be, nem gyalog,
és megcsapna a régi láрма,
mely rózsaszagban kavargó —*

*S jó-tempós, diákos kedvem
dobbanna a tornác fején —
vad örömet rikkantva bennem
s mindenki szaladna elém! ...*

*Ó, hogy már ennek vége, vége —
és hentesüzlet lett a ház
s vakációnk öröme, fénye,
egekig többé nem cikáz.*

*Özvegy szobák kis enyhe csendje
fogad bennünket szívesen —
meleg a csók rejtelve benne,
de már köd ül a szíveken:*

*Szerte-szórtan a küzdelemben,
úgy jövünk haza, fáradtan —
títokt ború a hű szemekben,
cudar világ van, áldatlan ...*